

Tovább folyik a polémia a Szeged és Horgos között kiltört paprikavitéban

„Senki sem akarja elcsorvasztani a horgosi és a délvidéki paprikatermelést” — írja Szanyi István — Ha alkalmazkodnak a horgosiak, megszűnnek az ellenétek és a sérelmek is

(A Délmagyarország munkatársa.)
től) A Délmagyarország legutóbb részletesen foglalkozott azzal a bonyolalommal, amely a horgosi paprikások panaszai folytán keletkezett szegedvidéki paprikatermelés körében. A paprikakonstrukció hivatalos szervei megállapították, hogy ezek a panaszok tulajdonképpen alaptalanok és legfeljebb félreértésen alapulnak. Az összes illetékes szerveknek az a törekvése, hogy megőrizték és biztosítsák a magyar paprika jó minőségét és világhírét s lehet, hogy ez a törekvés bizonyos szempontokból olyan következményekkel jár, amihez a paprikakereskedésnek a jugoszláv uralom alatt elhanyagolt kezeléséhez szokott horgosiak nehezen tudnak alkalmazkodni, ha azonban a horgosiak teljes mértékben átveszik a termelésnek és kikészítésnek Magyarországon évek óta jól bevált rendszerét és módját, semmi panaszra nem lesz okuk.

A Szabadkán megjelenő Délvidéki Magyarság egyik legutóbbi számában „Miért nem lett Horgosból Dunyicsevá” cím alatt ismét foglalkozik ezzel a kérdéssel s a cikke most Szanyi István a szegedi mezőgazdasági és paprikakereskedési állomás igazgatója szakszerűen megírt kiadványában felel. Kimutatja, hogy az érsekújvári termelő gazdák még az 1920-as években is csak a paprikaszóróból ismerték a paprikát. Szegedről vitték a magot, Szegedről került oda a termelő gazda, a kikészítő és a molnár is. A felvidékiek azonban mindezeknek ellenére hasonlítottak a visszatérés után a megszervezett s jól bevált magyar paprikatermelési rendszerhez.

A szerb uralom alatt a délvidéki paprikatermelés soha nem volt a szegedihez hasonló méretű. A termőterület mindössze 2000 hold volt, de ehhez a területhez aránytalanul nagy, túldimenzionált volt a feldolgozás szervezete. Sok volt a malom, sok volt a kópár.

„A horgosi fűszerpaprika ugyanaz, mint a szegedi — írja cikkében Szanyi István. — Horgos és környékének területe, talajának minősége, éghajlata stb. a paprika termesztésre kényszerítette a gazdákat. Ez a helyzet ma is. Ha a feldolgozás és az őrlés kifogástalan, úgy a szegedivel teljesen azonos minőségű őrlemény állítható elő Horgoson és a Délvidéken is. Arra azonban egyik a külfölddel állandó és szoros érintkezésben élő paprikaexportőr sem emlékszik, hogy a horgosi paprikát szívesebben vették volna mint a szegedit. Vették, mert olcsóbb volt; vették a félterméket, mert azt bécsi paprikamalomban őrölhették. Nagy exportot azonban a volt Jugoszlávia nem bonyolított le. Hiszen 120 vagonnál nagyobb őrleményprodukció sohasem volt; s e mennyiségnek nagy része

elfogyott Jugoszláviában.

Nem most van paprikaválság, hanem volt. Csak most érezhető a jugoszláviai helyzet néhány eredménye: igen sok malom, a szegedi minősítésnek csak külsőségeiben való utánzása, a malmi és kereskedés-kedéskor ellenőrzés csaknem teljes hiánya stb. A megszállítás alatt számtalanszor jöttek át panaszok, hogy a paprikaőrlemény árát egyes kezek irányítják s a termelő mindig rosszul járt. Mindenesetre előnyös volt a kikészítőknek, valamint a malmokra az a körülmény, hogy kereskedést is üzhettek; de az is, hogy a jugoszláv minősítő állomás az ellenőrzés nélkül csomagolt felirattal ellátott paprikaszacskóra minden vizsgálat nélkül tette rá az őrleményt és így jóformán mindenki maga minősítette a paprikáját. Ez volt az oka annak, hogy a jugoszláv minősítőjeggyel lezárt paprikák minősége sohasem felelt meg a magyarországi minőségi követelményeknek.

Igen örömdetes és megynugtató érzés, hogy a horgosiak is alkal-

mazkodni akarnak. De erre az alkalmazkodásra már elegendő idő is volt — eddig 18 hónap. A horgosi és délvidéki fűszerpaprika termelését és feldolgozást, valamint az őrleést senki sem akarja elcsorvasztani. A jelenlegi délvidéki malmok is fel tudják őrlni az ott termelt készleteket és gondos munkával már a szegedi paprikamalomokkal versenyképesek lettek. A kormány-nak az az igyekezete, hogy mindenki megtalálja munkájának ellenértékét. De jó munkát kíván. Paprikakereskedésben csak segítséget és belátást tapasztalhat mindenki. Ha 18 hónap nem volt elég a tanulásra, úgy még 1—2 év egyáltalában nem lesz elegendő. Ismétlem: a horgosiaknak sem lehet magasabb árát adni a paprikájukért, vagy nem lehet azt enyhébben minősíteni csak azért, mert ők horgosiak.

Még több megértés s akkor reményem a jó munka eredménye a horgosiak részére is bekövetkezik és kielégítő lesz. Annyi azonban bizonyos, hogy az ország lakossága közül egy község sem követelhet magának különleges elbánást és elbírálást a többi és a közület terhére. Ezt mindenkinek meg kell értenie és ebbe mindenkinek bele kell tőnie. A jó munkára való törekvés, a gondos kikészítés, a kifogástalan őrlés mindig elnyeri jutalmát — mondja Szanyi István cikke.

A piacról eltűnedező közszükségleti cikkek csodálatos karriérje a zugforgalomban

Hogyan látja a közellátás és a zugforgalom problémáit
a polgármester és az uzsorabíró

(A Délmagyarország munkatársa.)
Pénteken délután felakasztotta magát egy közismert szegedi hentes afölötti elkeseredésében, hogy nincs áruja, nem tudja kiszolgálni a fogyasztókat — és így nem tud megélni. Viszont csaknem naponta annyi árdrágítási perben hoz ítéletet a törvényszék, hogy akár külön rovatot nyithatnánk ezeknek az egyre szaporodó híreknek. A legális kereskedelem szenved a háborús állapotok gazdasági következményeit, de mint minden időkben, úgy most is akadnak, akik túltéve magukat a törvényes előírásokon, a nagy dekonjunkturát a maguk javára konjunkturává változtatják át.

Az áruknak a piacokról való eltűnése nem újkeletű dolog, találkozunk már vele az első világháború idején is. Akkor láncolásnak nevezték, ma feketepiacnak hívják. Háború volt akkor is, az ennek következtében előállt helyzetet használják ki a láncolók és zugárusok. Am ennek ellenére sem igaz az, hogy az élelmiszereknek a legális kereskedelmi forgalomból való részbeni kikapcsolódása szükségszerű velejárója lenne a háborúnak. Ha volna magyar társadalom széles tömegeiben közösségi érzés és igazi szolidaritás, megbukna a feketepiac és föl sem üthetné a fejét a láncolás, zugárlás.

Az, hogy valaki a megengedettnél magasabb áron kínál közszükségleti cikkeket megvételre, még nem volna baj. A baj ott van és azon ponton kezd ez a jelenség a mai élet való-ságos rákfenéjévé kinőni magát, hogy akadnak, sajnos számosan, akik a követelt árakat meg is fizetik. Pedig a hatóságok sajtó útján és falragasz-ko-

kon számos alkalommal figyelmeztet-tek a közönséget, hogy ne vásároljon a hivatalosan megállapított árnál drágábban, mert ezzel nemcsak az eladó, de a vevő is büntetendő cselekményt követ el.

A szegedi feketepiac felgöngyölítésével kapcsolatban kérdést intéztünk a városnak ahhoz a vezető tényezői-hez, akik az áruzsora elleni harcot irányítják. Elsőül

Dr. PALFY JÓZSEF
POLGÁRMESTER NYILATKOZATA

álljon itt megszívlelésre.
— A közszükségleti cikkek forgalma terén mutatkozó visszaesések kiküszöbölése egészen elsőrendű probléma, amelynek megoldásánál a város a legerélyesebb eszközök alkalmazására is el van szánva — mondotta a polgármester. Vannak rá törvényes eszközök és a város vezetőségének meg van rá minden hatalma, hogy ezeknek az eszközöknek az alkalmazásával letörje az áruzsorát.

Állandóan éber figyelemmel kísé-
rjük a szegedi piacon mutatkozó jelenségeket és ezt tesszük negatív irányban is, azaz számontartjuk, hogy mi minden tűnedezik a szegedi piacról, hogy a legális ut megkerülésével csodálatos karriert csináljon és fantasztikus áron tünjék fel a zugfor-galomban. Kezdődött a folyamat a tej eltűnésével, ezt nyomon követték a tejtermékek, elsősorban a vaj, túró, most legújabbban a tojás, a hagyma, a paprika és a burgonya kerültek sorra.

A város lakosságának érdeké-
ben cselekszünk, amikor újra és újra figyelmeztetjük a fogyasztókat, hogy ne éljenek fel a zugfutárok esabáltá-saival és annak a hazug mesének,

hogy »ugy sem tetszik megkapni maxi-mális áron«. De igenis, gondoskodás történt és állandóan történik róla, hogy minden közszükségleti cikk maxi-mális áron a fogyasztó elé kerülhes-sen. Ha egyes cikkeknél átmeneti ki-esés, vagy a felhozatalban bizonyos-mérvű csökkenés mutatkozik, ez sem-mi egyebet nem jelent, mint az, hogy háborús nehézségek igenis vannak, amint hogy másutt, még a semleges országokban is mutatkoznak ezek a jelenségek, még hozzá sokkalta foko-zottabb mértékben, mint nálunk. En-nek azonban nem a köteles gondosko-dás elmulasztása az oka, mert alkal-mam volt személyesen is meggyőző-d-ni arról, hogy ebben az országban igenis minden élelmiszer elegendő-mennyiségben van, hanem részben torlódásból eredő pillanatnyi szállítá-si nehézségek okozzák ezeket a jelen-ségeket, részben pedig olyan egyéb-okok, amikre külön, részletesen ki-akarak térni.

— Ezek közül az »egyéb okok« kö-zül elsősorban az »áruhalmozási hul-lámot« kell megemlítenem. Valóságos epidémiaként lép fel az utóbbi idő-ben a »tartalekolási láze«.

— A közönségnek meg kell értenie, hogy a hatóságok harca az árdrági-tás ellen az ő érdekében történik, az ármáximalizálás kijátszása a szükségle-teket biztosító országos készlet meg-csappanását eredményezi és így ép-pen azt a nagy nemzetgazdasági ér-deket veszélyezteti, amelyet saját ér-dekében is támogatni lenne köteles. Az a legnagyobb baj, hogy a közön-ség nagyrésze másoktól várja a le-mondást, a háború diktálta egyszerű-bb életet. A hatóságok munkája csak ak-kor vezethet teljes sikerre, ha a fo-gyasztóközönség az igények mérsék-lésével és a fennálló rendelkezések-hez való alkalmazkodással támogatja ezt a munkát.

Az árdrágítással kapcsolatos prob-lémákról megkérdeztük ennek a kér-désnek legalaposabb ismerőjét, a bün-tetőbíró

Dr. UJVÁRI ISTVÁN,
a szegedi törvényszék árdrágítási
ügyekben ítélkező egyesbírája

a következőkben világítja meg a kér-dés jogi oldalát:

— Az árdrágítás: uzsora. Árdrági-tó visszaélést nemcsak az követ el, aki valamely árut úgy ad tovább, hogy annak árához indokolatlanul ma-gas saját hasznót csap hozzá, hanem akkor is ebbe a bűnbe esik, ha egy fillérrel sem adja drágábban tovább, mint ahogyan ő beszerezte, de ő tul-fizette az áru beszerzésekor a maxi-mális árat. Az utóbbi hónapok során több olyan vádlottat kellett elítélnem aránylag súlyos szabadságvesztés büntetésre, aki nem akart az általa forgalombahozott cikk eladásával magának anyagi hasznót biztosítani, hanem »szívességet« vélt tenni isme-rőseinek azzal, hogy egyes cikkeket beszerzett és azon az áron, ahogyan ő vette, tovább adta. Jó, ha a közön-ség tudomásulveszi és megjegyzi ma-gának, hogy a saját haszon hozzá-kalkulálása az eladási árhoz nem szükségszerűen kellőké és előfeltétele az áruzsorának. Mindenki árdrági-tást követ el, aki valamely cikket a hatóságilag megállapított árnál akár egy tízedfillérrel is magasabb áron vásárol meg, vagy ad tovább. Az üzletszerűség megállapítása esupán súlyosbító körülmény, azonban a szí-vességi áruátengedés ténye semmi-esetre sem mentesít a büntetés alól.

— Másik igen aktuális kérdés az, hogy lehet-e árdrágítást elkövetni olyan cikkel, aminek egyáltalán nincs ára. Ez a probléma főként azáltal vált időszerűvé, hogy a közelmúltban sok élelmiszerjegyzőz került bíróság elé. Voltak jogászberek is, akik azt vitatták, hogy az élelmiszerjegy-nek nincs ára, mint például a villa-mosjegyzék, vagy színházjegyzék, ha